

Jornalet

Joan Isaac

Compositor e interpret en lenga catalana, poèta e musician

Veni de la Filmotèca de Catalonha, una oasi de cultura e coneissença qu'anoblís lo quartièr del Raval de Barcelona. Me passegi per aquelas carrièras e remarqui qu'aquela Barcelona m'aperten pas pus, me senti coma un estrangier en aquela part de ma vila plena d'una vida fòrça alonhada de ma Barcelona, la de la mitat dels ans setanta, una Barcelona plena de pantaisses e d'utopias après la foscòr que la daissèt lo franquisme. Mas ara parlarai pas d'aquò.

Ai assistit a la **projeccion d'un documentari** realizat per un amic italian que coneguèri fa d'annadas a Ostana, en Piemont.

Ostana es un vilatge enclavat dins una polida val e environat de magnificas montanhas, de las qualas se destaca, impressionant e gaireben perfiech, lo mont Vísol.

Fredo Valla es un realisateur especializat en cinèma documentari istoric, es un personatge piveaire. Lo primièr còp que lo vegèri me semblèt lo "Caballero con figura triste", un Quishòt del sègle XX. Un òme grand e magre, amb d'uèlhs que t'analisan a cada moment, amb lo pel long e blanc e una barba ponchuda que sembla de voler enrasigar e jónher la tèrra, amb sas valadas e amb sas montanhas, qu'el adòra.

Ai sovent ausit a parlar del mond dels catars d'Occitània; un mond de castèls e mistèris destruches. O reconeissi: aviái pas jamai aprigondit aquela part de l'istòria d'Euròpa.

Bogre, la granda eretgia europèa es lo títol d'aquel meravilhós e exhaustiu documentari de Fredo Valla. Es una leiçon d'istòria a través d'images plens de sensibilitat, gaireben extrèms, ont Valla entrepren un camin geografic e istoric pel catarisme entre França, Bòsnia, Bulgaria e Itàlia per explicar lo mond dual dels bons òmes, dels dieus bon e marrit e de la lucha dels òmes per la defensa de la libertat de las idèas e cresenças. Bogre es l'istòria d'un masèl d'òmes, mas pas de lors idèas, l'istòria d'una religiositat luènh de l'arrogància de la Glèisa repressiva e de son braç executor, l'Inquisicion de l'Edat Mejana. Lo fuòc es, dins lo documentari, un element recurrent e obstinat. Quand l'òme descobriguèt lo fuòc, l'utilizèt per se calfar e se protegir de las bèstias ferotjas que se sarravan de las caunas. Pus tard l'utilizèt coma puniment contra los erètges.

Malgrat tant de massacres perpetrats al nom de Dieu e del poder, lo fuòc non a pas jamai capitat a destruire la libertat dels òmes e de lors idèas.

Quitèri la sala de cinèma mai aürós que quand i intrèri, me sentiguèri mai ric e mai savi, convencut que luchar per la libertat e la beutat ten totjorn son sens.

Mentre que la bèla musica de Walter Porro ressona dins mon esperit, en apondent de poesia als images del Fredo, en pojant las Ramblas qualqu'un me demanda de fuòc per atubar una cigarreta.

Se lo cinèma es cultura, Bogre es son encarnacion e Fredo Valla, lo braç executor de la Beutat.

Ont èra Dieu quand l'òrror regnava a Auschwitz? çò me demandi en arribant a l'ostal.